

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัด สุรินทร์ ตามแนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยการศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน ในการส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นตามแนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ขั้นที่ 2 การสร้างโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4. ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อศึกษาความต้องการและความเหมาะสมของชุมชน ในการส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อใช้บรรจุเป็นเนื้อหาของโปรแกรม มีวิธีการดังนี้

1. ศึกษาตำรา บทความ เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม การสอน

1.2 ศึกษาแนวคิด หลักการและงานวิจัยจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ การสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2. สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน โดยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 12 ข้อ และสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ เก็บข้อมูลพื้นฐานโดยการสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 จำนวนทั้งสิ้น 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 2 คน ครูจำนวน 10 คน และผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม จำนวน 18 คน และสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้นำชุมชนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ จำนวนทั้งสิ้น 5 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และการ บรรยายเป็นรายชื่อ (รายละเอียดในภาคผนวก ข) สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ขั้นที่ 2 การสร้างโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีวิธีดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของโปรแกรม

เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2. กำหนดลักษณะของโปรแกรม

- 1) จัดเป็นโปรแกรมเสริมหลักสูตร จัดนอกเวลาเรียนปกติ ในวันพุธและวันศุกร์ เวลา 16.00 น. - 18.00 น. วันเสาร์ เวลา 09.00 - 12.00 น. รวม 7 ชั่วโมง/สัปดาห์ เป็นเวลา 12 สัปดาห์
- 2) โปรแกรมนี้สามารถนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ในชุมชนทั่วไปที่มีแหล่งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นคล้ายคลึงกับแหล่งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ในด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีท้องถิ่น และวิถีชีวิตในชุมชนที่ควรค่าต่อการอนุรักษ์

3. กำหนดคุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม

- 1) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนบ้านกระโพ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์
- 2) สนใจในการเข้าร่วมโปรแกรม
- 3) ได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองในการเข้าร่วมโปรแกรม

4. กำหนดเนื้อหา กำหนดจากข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 โดยนำรายชื่อสถานที่ของแหล่งท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ และข้อมูลรายละเอียดมาบรรจุเป็นเนื้อหาในโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วย โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีท้องถิ่น และวิถีชีวิตในชุมชน

5. กำหนดการดำเนินกิจกรรมในโปรแกรม ใช้วิธีการดำเนินกิจกรรมตามแนวคิด และองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังขั้นตอนต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมในโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แผนภูมิที่ 1 (ต่อ)

ขั้นศึกษาและท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้นักเรียนออกไปศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้งในด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีท้องถิ่น และวิถีชีวิตในชุมชนตามวิธีการที่กำหนดไว้ บรรยายให้ความรู้โดยมีคณาจารย์ชุมชน ฝึกการศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเองโดยวิธีการสังเกตสภาพของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การสัมภาษณ์ผู้รู้ในชุมชน การบันทึกภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การอภิปรายกลุ่มและการเสนอแนวทางในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นระหว่างการศึกษาและท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การวาดภาพประกอบ การเขียนเรียงความ และการเขียนบันทึกการเดินทาง

ขั้นสรุปและรายงานผล ให้นักเรียนรวบรวมเอกสาร หลักฐาน และข้อความรู้ที่ได้จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดำเนินการอภิปรายถึงปัญหาที่พบ วิธีการแก้ปัญหา การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สร้างผังความรู้ รายงานสรุป และจัดนิทรรศการความรู้ให้นักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ได้มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยวิธีการตอบปัญหาชิงรางวัล การจัดป้ายนิเทศความรู้และป้ายนิเทศภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดศูนย์ความรู้เกี่ยวกับโบราณ กิจกรรมต่าง ๆ บันทึกการเดินทาง และการชมวีดิทัศน์ขณะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

6. สร้างแผนการดำเนินกิจกรรมโดยใช้แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในแต่ละกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ แนวคิด สื่อ เวลาที่ใช้ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม การวัดและประเมินผล จำนวน 12 แผน ดังนี้

ขั้นกระตุ้นและให้ประสบการณ์ก่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แผนกิจกรรมที่ 1 เรียนรู้การท่องเที่ยว

แผนกิจกรรมที่ 2 รู้จักศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ขั้นเตรียมการก่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แผนกิจกรรมที่ 3 นักเตรียมการ

แผนกิจกรรมที่ 4 เครื่องมือค้นคว้า

ขั้นให้ความรู้และวิธีปฏิบัติในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แผนกิจกรรมที่ 5 ศูนย์นักท่องเที่ยวที่ดี

ชั้นศึกษาและห้องเทียบเชิงวัฒนธรรม

แผนกิจกรรมที่ 6	ห้องโบราณสถาน
แผนกิจกรรมที่ 7	เที่ยวศูนย์ศึกษา
แผนกิจกรรมที่ 8	เรียนรู้ประเพณีท้องถิ่น
แผนกิจกรรมที่ 9	เรียนรู้วิถีชีวิตการเลี้ยงช้าง

ขั้นสรุปและรายงานผล

แผนกิจกรรมที่ 10	ศูนย์นักเรียนรวม
แผนกิจกรรมที่ 11	นักท่องเที่ยวยุโรป
แผนกิจกรรมที่ 12	การแสดงนิทรรศการ

7. กำหนดวิธีการประเมินผลโปรแกรม โดยการประเมินความตระหนักจากแบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดโปรแกรม และประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

7.1 แบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

1) ศึกษาทฤษฎี แนวคิดจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น วิธีการวัดความตระหนักรูปแบบต่าง ๆ และการสร้างแบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

2) กำหนดกรอบความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และสร้างคำถามสำหรับแบบวัดความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น 4 ด้าน คือ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีท้องถิ่น และวิถีชีวิตในชุมชน โดยแบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อความเชิงนิมิต (Positive) ซึ่งเป็นข้อความทางบวก และข้อความเชิงนิเสธ (Negative) ซึ่งเป็นข้อความทางลบ มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ การให้คะแนนทางบวก ถ้าเห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 เห็นด้วย ให้ 4 ไม่แน่ใจ ให้ 3 ไม่เห็นด้วย ให้ 2 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 ส่วนการให้คะแนนทางลบ คือ ถ้าเห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 เห็นด้วย ให้ 2 ไม่แน่ใจ ให้ 3 ไม่เห็นด้วย ให้ 4 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความตระหนักในการอนุรักษ์
ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความตระหนัก
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด
1.50 – 2.49	น้อย
2.50 – 3.49	ปานกลาง
3.50 – 4.49	มาก
4.50 – 5.00	มากที่สุด

3) สร้างเครื่องมือวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
จำนวน 72 ข้อ

4) นำแบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ไปให้ผู้
ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด ความสอดคล้อง
กับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกณฑ์การให้คะแนน ตลอดจนภาษาที่ใช้ในการสื่อความ
หมาย และลักษณะของข้อความทางบวก และข้อความทางลบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตาม
คำแนะนำ

5) นำแบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ผ่านการ
ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง
ประชากร จำนวน 30 คน เพื่อคุณลักษณะการใช้ภาษา ความชัดเจนของคำถาม รวมทั้งเวลาที่ใช้ในการ
ทดสอบ นำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ตามวิธีการแจกแจงแบบที (t – Distribution)
แล้วคัดเลือกคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ซึ่งค่า t ของแบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์
ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระหว่าง 1.76 – 8.71 และได้จำนวนข้อคำถามในแบบวัดความ
ตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 36 ข้อ

6) นำแบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่คัดเลือกได้
ตามเกณฑ์ มาหาค่าความเที่ยง โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค
(Cronbach) ได้ค่าความเที่ยง 0.90

7.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดโปรแกรม

1) ศึกษาหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือเกี่ยวกับการออกแบบ
สอบถามความคิดเห็น และจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) กำหนดลักษณะของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัด
โปรแกรม จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดในประเด็นหลัก

3 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสม ด้านความพอใจ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 1 ข้อ

กำหนดน้ำหนักคะแนนในแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดโปรแกรม ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1

หาค่ามัชฌิมเลขคณิตและแปลความหมายโดยกำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
2.40 – 3.00	มาก
1.70 – 2.39	ปานกลาง
1.00 – 1.69	น้อย

3) นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาการใช้ภาษารูปแบบของแบบสอบถาม นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 6 คน เพื่อตรวจสอบการสื่อความหมายของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

7.3 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1) ศึกษาหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากหนังสือและจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) กำหนดกรอบของพฤติกรรมที่ใช้ในการสังเกตขณะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามแนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 16 ข้อ ประกอบด้วยข้อความเชิงนิมิต (Positive) ซึ่งเป็นข้อความทางบวก จำนวน 8 ข้อ และข้อความเชิงนิเสธ (Negative) ซึ่งเป็นข้อความทางลบ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เป็นแบบ Check list จาก 2 ตัวเลือก คือ พฤติกรรมที่พบ และพฤติกรรมที่ไม่พบ

กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายในแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะศึกษาและท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนี้

ถ้าพบพฤติกรรม	50 %	ขึ้นไป	ให้	1	คะแนน
ถ้าพบพฤติกรรม	น้อยกว่า 50 %		ให้	0	คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด	คะแนน
คะแนนรวม	ระดับพฤติกรรมการณ์เป็นนักท่องเที่ยววัฒนธรรม
13 - 16 คะแนน	ดีมาก
9 - 12 คะแนน	ดี
5 - 8 คะแนน	พอใช้
1 - 4 คะแนน	ยังไม่พอใช้

3) นำแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของภาษาในแต่ละข้อความ นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับตัวอย่างประชากร

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

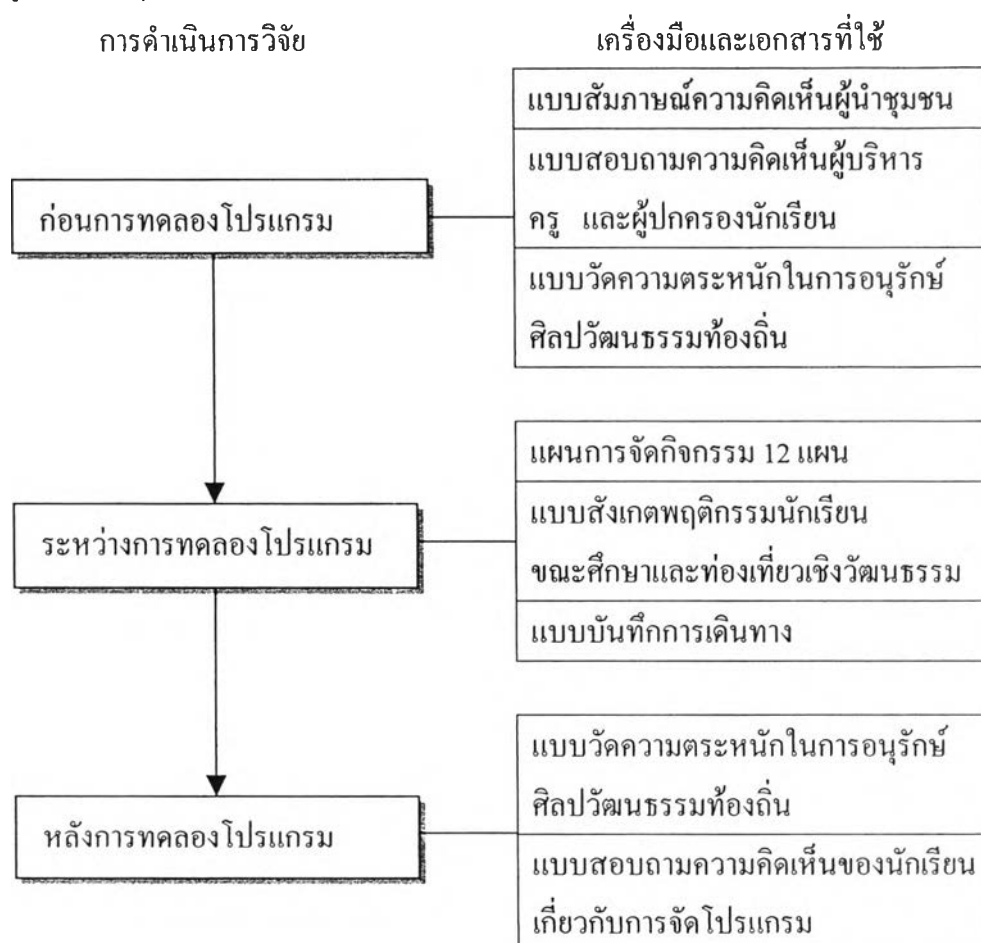
ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้โปรแกรม โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้
ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตัวอย่างประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนบ้านกระโพ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 18 คน ที่สมัครใจในการเข้าร่วมโปรแกรม และได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครอง ซึ่งโรงเรียนบ้านกระโพเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหลายรูปแบบ ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีท้องถิ่น และวิถีชีวิตในชุมชน
2. เป็นโรงเรียนที่มีนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และเป็นโรงเรียนที่ยังไม่มีโครงการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
3. เป็นโรงเรียนที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ภาษากลางและภาษาส่วยในชีวิตประจำวัน
4. เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีครูจำนวน 23 คน นักเรียนจำนวน 482 คน ครูส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี
5. เป็นโรงเรียนที่มีการคมนาคมสะดวก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ และเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน มี 2 ฉบับ คือ
 - ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้นำชุมชนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์
 - ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6
 2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มี 3 ฉบับ คือ
 - ฉบับที่ 1 แบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
 - ฉบับที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 - ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดโปรแกรม
- สรุปเครื่องมือและเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในช่วงก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2
- แผนภูมิที่ 2 สรุปเครื่องมือและเอกสารที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการทดลอง

1. เตรียมการทดลองใช้

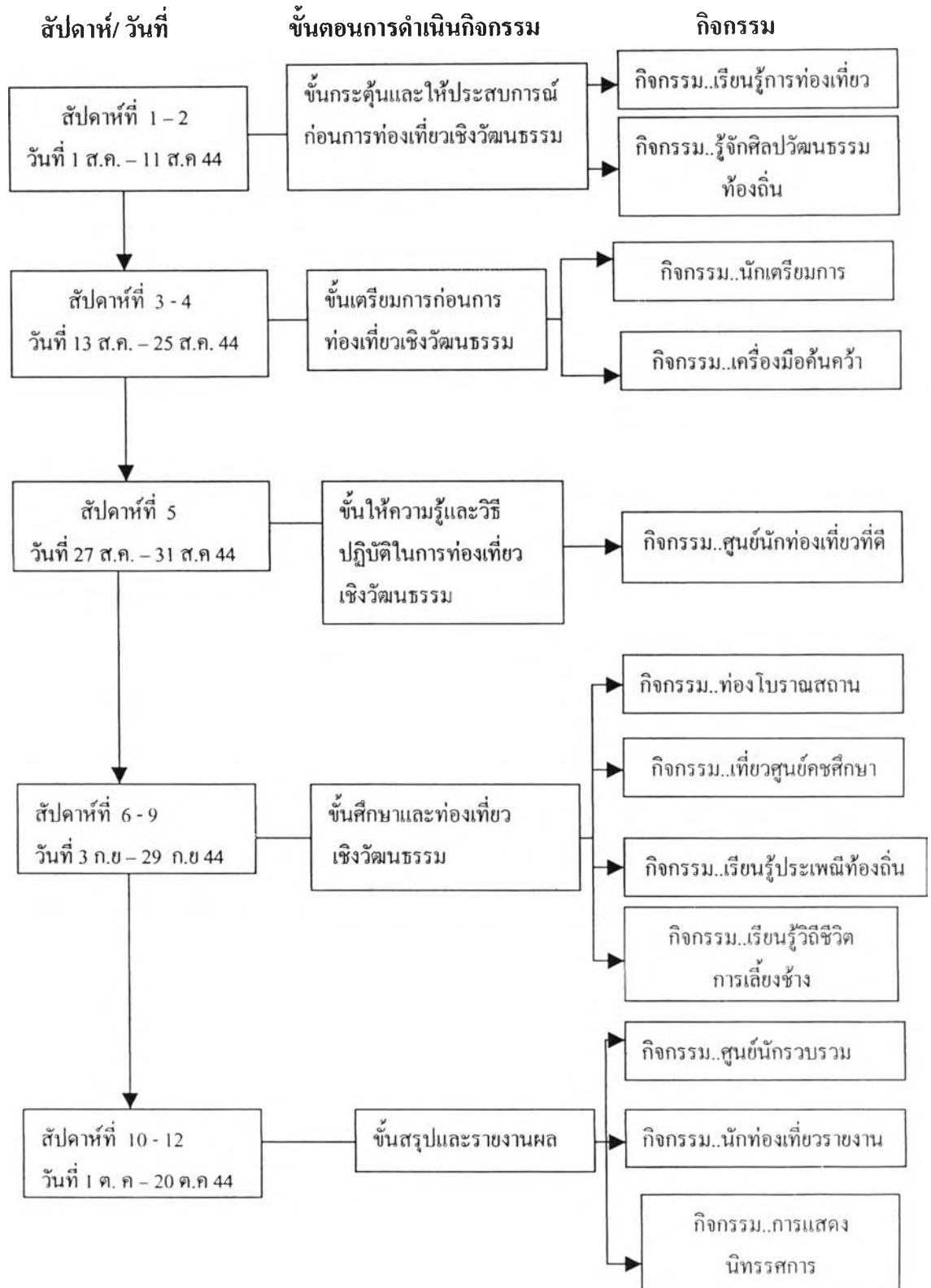
ผู้วิจัยวางแผนการทดลองใช้โปรแกรม โดยติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง ประชากร คือ โรงเรียนบ้านกระโพ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ประชาสัมพันธ์โปรแกรมให้นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนทราบ และรับสมัครนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 เข้าร่วมโปรแกรมจำนวน 18 คน และขอความเห็นชอบในการให้นักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมจากผู้ปกครอง

2. วิธีดำเนินการทดลอง

1) ให้นักเรียนทำแบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวน 36 ข้อ โดยใช้เวลาทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง ก่อนเริ่มโปรแกรม

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนกิจกรรมในโปรแกรมส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวน 12 แผนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมในโปรแกรม สัปดาห์ละ 3 วัน นอกเวลาเรียนปกติ ในวันพุธ และ วันศุกร์ เวลา 16.00 – 18.00 น. วันเสาร์ เวลา 9.00 น. – 12.00 น. เป็นเวลา 12 สัปดาห์ ระหว่างวันที่ 1 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2544 ถึงวันที่ 20 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2544 โดยผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมเพื่อบันทึกพฤติกรรมนักเรียนขณะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระหว่างวันที่ 3 เดือน กันยายน ถึงวันที่ 29 เดือน กันยายน พ.ศ. 2544 เวลา 09.00 น. – 12.00 น. ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมในโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัด สุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3) หลังเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรม ให้นักเรียนทำแบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นฉบับเดียวกับที่ใช้วัดความตระหนักก่อนเข้าร่วมโปรแกรม รวมทั้งให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโปรแกรม และให้นักเรียนเขียนความประทับใจในขณะศึกษาและท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลงในแบบบันทึกการเดินทาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ได้จากการเปรียบเทียบคะแนนความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยการใช้สถิติทดสอบค่าที (t - test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
2. วิเคราะห์แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม ในชั้นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยการหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดโปรแกรม โดยการหาค่าเฉลี่ย แล้วนำคะแนนที่ได้มาแปลความหมายตามช่วงคะแนน และวิเคราะห์แบบบันทึกการเดินทาง โดยการหาค่าความถี่

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงโปรแกรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมมาปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมที่ใช้ในโปรแกรม ดังนี้

ตารางที่ 1 การปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรม

แผนการจัดกิจกรรม	รายการที่ปรับปรุง
กิจกรรมที่ 1 : เรียนรู้การท่องเที่ยว	เพิ่มประเด็นการอภิปรายกลุ่ม “นักเรียนคิดว่าชุมชนควรมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวของนักเรียนอย่างไรบ้าง”
กิจกรรมที่ 4 : เครื่องมือคันคว่ำ	เพิ่มเติมการซักซ้อมความเข้าใจในประเด็นในการสังเกต ฝึกซ้อมวิธีการการสัมภาษณ์ผู้รู้ในชุมชนในช่วงของการศึกษาและท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรม	รายการที่ปรับปรุง
กิจกรรมที่ 8 : นักเดินทางเรียนรู้ประเพณีท้องถิ่น	ปรับแบบสังเกตการร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น ในด้านจำนวนผู้ร่วมงานประเพณีท้องถิ่น ให้มีจำนวนมากขึ้น
กิจกรรมที่ 9 : เรียนรู้วิถีชีวิตการเลี้ยงช้าง	ปรับแบบสัมภาษณ์คนเลี้ยงช้าง โดยเพิ่มประเด็นการสัมภาษณ์ คือ ชื่อคนเลี้ยงช้าง และจำนวนช้างที่เลี้ยง
กิจกรรมที่ 10 : ศูนย์นักรวบรวม	ลดเวลาจากเดิม 4 ชั่วโมง เหลือ 3 ชั่วโมง และเพิ่มระยะเวลาในการเตรียมการจัดนิทรรศการ
กิจกรรมที่ 11 : นักท่องเที่ยวรายงาน	เพิ่มเกมต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อเป็นการสรุปความรู้ และกระตุ้นความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม